

ali pomankljivosti vidijo pri učitelju. Treba biti nam previdnim, predno kaj obljubimo ali žugamo; premislimo dobro, bode li moč, vselej ostati pri besedi, kajti beseda enkrat dana nas veže. — Nekateri učitelji obetajo prizanašanje kazni, da zvedo resnico. A resnica, ki tako pride na dan, nima posebne veljave, pa to naj uže bode, slabeje pa je, ako učitelj dano besedo prelomi, in otroke kazen zadene, katere niso pričakovali. Res težavno je in to silo razdraži učitelja, ako je v šoli lažnik, ki trdovratno tají, včasi pa je mogoče z vztrajnim preiskovanjem, z opazovanjem, vender lažniku na sled priti, tem lože, ker se učenci poslednjič začnejo sramovati, da imajo trdovratnega lažnjivca med sabo, kajti čut do resnice in poštenja vender še ni popolnoma zginit iz otroških src.

Nikar pa ne pričakujmo, da bi učitelj strupeno žel laži popolno mogel zatreti; nateletel bode na lažnjivca, ko se bode najmanj nadejal; tukaj ni samo meso slabo, temuč laž prihaja od hudobnega duha, od očeta laži. Pa nikar ne obupajmo, pri vseh otrocih vender naš trud ne bo zastonj, ako ohranimo le jednega samega otroka v resničnosti in pravicoljubji, smo uže mnogo mnogo storili, sicer pa mi samo sadimo, prilivamo, obrezujemo, rast pa daje le on, ki solnce in dež pošilja o pravem času, in ki vodi serca ljudi, kakor potoke. Blagor učitelju, ki more vsklikniti na konci svojega potovanja: storil sem, kar sem mogel; svoj tek sem dokončal!

Zakon od 17. januarja 1882,

s katerim se uravnava šolsko obiskovanje na c. kr. rudniški šoli v Idriji in na pravico javnosti imajočih osobinskih (privatnih) šol v vojvodini Kranjski.

S privolitvijo deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§. 1.

Poroštvo rednega šolskega obiskovanja nameravajoča določila drugega oddelka deželnemu zakonu od 29. aprila 1873. leta, št. 21., „v uravnavo snovanja, vzdrževanja in obiskovanja javnih ljudskih šol“ raztezajo se s tem na c. kr. rudniško šolo v Idriji in na vse po Kranjskem obstoječe, pravico javnosti imajoče osobinske šole, katere po odstavku drugem §. 72. državnega ljudsko-šolskega zakona nadomestujejo kakšno javno ljudsko šolo.

§. 2.

Uradna opravila, katera je po določenih drugega oddelka omenjenega deželnega zakona od 29. aprila 1873. leta, št. 21., opravljati krajnim šolskim oblastvom, opravlja po dotičnih zakonitih predpisih in naredbah pri c. kr. rudniški šoli v Idriji od c. kr. rudniškega vodstva dogovorno z dotičnim c. kr. okrajnim šolskim svetom imenovani upravnik, kateremu gre naslov „krajnega šolskega nadzornika“ — a pri ostalih v §. 1. omenjenih osobinskih šolah in sicer: v Ljubljani mestni šolski svet ljubljanski, po krajih, kjer se nahaja krajni šolski svet, krajni šolski nadzornik, po drugih krajih za to od dotičnih c. kr. okrajnih šolskih svetov imenovani opravniki, katerim se spodobi naslov „krajnega šolskega nadzornika“, a pri tem ima veljati pravilo, da je šolam omenjene vrste, ki se nahajajo v enem kraju, imenovati samo jednega opravnika.

§. 3.

Krajni šolski nadzornik ima oblast v oskrbovanje dotičnih opravil dogovorno z dotičnim županom rabiti občinske organe šolskega kraja.

Krajni šolski nadzornik ima pravico terjati, da se mu gotovi potroški, ki so združeni z njegovim uradovanjem, povrnejo iz novcev šolske občine.

§. 4.

Pričujoči zakon stopi v veljavo takoj po razglasilu.

Mojemu ministru za uk in bogočastje naročena je tega zakona zvršitev.

V Beču, dne 17. januarja 1882.

Franc Jožef m. p.

Conrad-Eybesfeld m. p.

D o p i s i.

Iz Koperskega okraja. Odbor »Slov. učit. društva za Koperski okraj« je poslal deputacijo dveh udov, da čestita v imenu društva g. V. Spincič-u, c. kr. prof. na Koperskem izobraževališči, k imenovanju nadzornikom ljudskih šol v Koperskem okraju. (Imenovan je tudi za Volovski okraj.) Pri tej priliki je društvo izrazilo svojo željo, da bi se ljudske šole, osebito slovenske, pod njegovim nadzorstvom širile, česar smo si tudi svesti.

Meseca oktobra min. leta imeli smo učitelji okrajno učit. konferenco v Kopru. Pri tej so se slišale želje slovenskih učiteljev, da bi se v Dolini ustanovila podružnica okr. učit. knjižnice. Izvolili smo nadalje v slučaju, da se knjižnica razdvoji, trojico naših za slov. oddelek knjižnice. Vprašam, ali se je gledé tega že kaj storilo? —

Meseca februarja je imela Dolinska čitalnica primerno »Besedo«, katera je ubogi šolski mladini v Dolini dala 10 gold., s katerimi se je marsikaj potrebnega kupilo. Da so v Istri otroci res ubožni, to vé tukajšnji učitelj predobro. Čestokrat ga prosijo v šoli kruha, ker učenec ni že 24 ur nič užil; in oddaljeni morajo še popoldanske šole čakati! — Da radi pomanjkanja obleke in šolskih učil dobra tretjina otrok v šolo ne hodi, je Istorskemu učitelju tudi dobro znano, in to menda samo njemu, ker — — — —. Krajni šol. svet v Pasjvasi svojim učiteljem, italijanščine nezmožnim, italijansko dopisuje. Učitelj mora v tacihi slučajih poštnega ekspeditorja ali celó kmeta, ki je nekoliko italijanščine vešč, za tolmača iskati! Ali ne terpi vsled tega veljava dotičnega učitelja in ž njim ves učiteljski stan? — In to se godi pri zdanjem okrajnem šolskem svétu, kateri je voljan reševati vloge v tistem jeziku, v katerem so pisane. Vzrok takih krivic in nevšečnosti tiči v nevednem ljudstvu samem. Treba je je tedaj dramiti v njegovo in našo korist in slavo.

Z Goriškega. Naučni minister je potrdil dosedanje okrajne šolske nadzornike na Goriskem tudi za naslednjo dobo. Ti so: g. France Vodopivec za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom v šol. okr. Gradiščanskem in za ljudske šole v šol. okr. Tominskem in okolici Goriški; učitelj deske ljudske šole v Trstu Tomaž Quantschnigg za šolski okr. Sežanski; g. gimn. prof. Culot za mestni šolski okraj Gorico.

Iz Štajerskega. Svtili cesar je odlikoval z zlatim križcem za zasluge g. Janeza Miklošiča, učitelja vadnice na učiteljskem izobraževališči v Mariboru. Čestitamo!

Iz Koroškega. »Mir« piše: »Koroški Slovenci, ali je to resnica, da hočete, naj se v vaše šole vpelje nemški jezik kot učni jezik? Ali je to resnica, da tako hočete? To je zoper zdravo pamet, zoper božjo in posvetno postavo. Ali se vam ne smilijo vaši otročiči, ki se materinega jezika čisto malo ali pa čisto ne znajo? Ali se vam ne smilijo učeniki, ki se morajo truditi in muciti, zraven pa vender nič ne opravijo in črno piko dobijo?«

Iz Poddrage na Notranjskem. V zadnjeji številki »Učit. Tovariša« nekdo iz Notranjskega stavi vprašanja, na koja prosi odgovora. Prvim vprašanjem ne vem mu odgovoriti, a tretje mu tako-le razjasnim: Ustanova, koje uživa nek učitelj na Notranjskem (uživa jo podpisani) je Leopold Philipp-ova, in je oddaja slavni c. k. deželni šolski svet. Ustanovljena je na podlagi deželno-vojvodskega voljnega pisma s 15. dan oktobra 1859. l. št. 8671 za poboljšek učiteljske plače na šolah z najnižjo plačo (zdaj 400 gold.). Mest je šest po 26 gold. 25 kr., in šola, oziroma učitelj, službeč na tej šoli, dobi to ustanovo za tri leta. Slavni c. k. deželni šolski svet je za leta 1881., 1882. in 1883. podelil to ustanovo tudi šoli, oziroma učitelju, v Poddragi. To-liko v pojasnilo na stavljena vprašanja.

Franjo Trošt, učitelj.

Iz Postojne. V naši ljudski šoli se je 18. preteč. m. ob 10 $\frac{1}{2}$ uri dopolodne strop podr. Otroci so k sreči ravno odšli, sicer bi bila nesreča velika. Tu se stavi velika soseskina palača. a za šolo je nekaterim našim možem malo mar; vender jih bode zdaj sila primorala, da bodo mogli kaj storiti.